

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
KRAJOWEJ SPÓŁDZIELCZEJ KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWEJ
ZA ROK 2022

SKOK

SPIS TREŚCI

Dział I. Informacje ogólne.	3
Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2022.	3
Dział III. Działalność Kasy Krajowej.	4
Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.....	4
Rozdział 2. Kontrola i lustracja.	5
Rozdział 3. Prace legislacyjne.	6
Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.	7
Rozdział 5. Standardy świadczenia usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i standardy informatyczne, wsparcie prawne.	8
Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa, współpraca z Biurem Informacji Kredytowej oraz Biurem Informacji Gospodarczej.....	9
Dział IV. Zasady Ładu Korporacyjnego.	11
Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.	12
Rozdział 1. Instytucje krajowe.	12
Rozdział 2. Instytucje zagraniczne	12
Dział VI. Kadry	13
Dział VII. System kontroli wewnętrznej.	13
Dział X. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2022 – realizacja założeń budżetowych	14
Dział XI. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2023.	15
Dział XII. Ocena realizacji <i>Kierunków działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2020-2022.</i>	16
Dział XIII. Raport dotyczący ryzyka.	16
Dział XIV. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące	17
Dział XV. Ciała statutowe Kasy Krajowej.	18
Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.....	18
Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.....	19
Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.	19
Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej.....	19
Dział XVI. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.	19
Dział XVII. Podsumowanie.	19

Dział I. Informacje ogólne.

Sprawozdanie Zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z działalności Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej zostało sporządzone na podstawie art. 49 ust. 1-2, 3-3a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej jako: ustawa o rachunkowości) oraz § 38 ust. 2 Statutu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (dalej jako: Statut).

W 2022 roku Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (Kasa Krajowa) nadal skupiała swoją działalność na realizacji zadań ustawowych i statutowych oraz wykonywała liczne obowiązki informacyjno-sprawozdawcze, w szczególności wobec: SKOK, Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej jako: BFG) i Narodowego Banku Polskiego (dalej jako: NBP).

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (dalej jako: ustawa o skok) oraz § 3 ust. 1-3 Statutu, głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej zrzeszonym w niej SKOK oraz sprawowanie nad nimi kontroli dla zapewnienia bezpieczeństwa oszczędnościom zgromadzonym w kasach. Kasa Krajowa zobowiązana jest również do podejmowania działań na rzecz zapewnienia zgodności działalności kas z przepisami prawa.

W wykonywaniu powyższych zadań, Kasa Krajowa udziela SKOK pomocy stabilizacyjnej, prowadzi czynności kontrolne w SKOK oraz prowadzi Centrum Compliance SKOK i inne aktywności, które wspierają kasy w prowadzeniu działalności zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi. Prowadzenie tych działań uzupełniają czynności w zakresie analitycznej kontroli „zza biurka”, które umożliwiają bieżącą analizę sytuacji finansowej w SKOK, w tym dla celu opiniowania programów postępowania naprawczego Kas, a przeprowadzane są na podstawie danych finansowych przekazywanych przez SKOK do Kasy Krajowej.

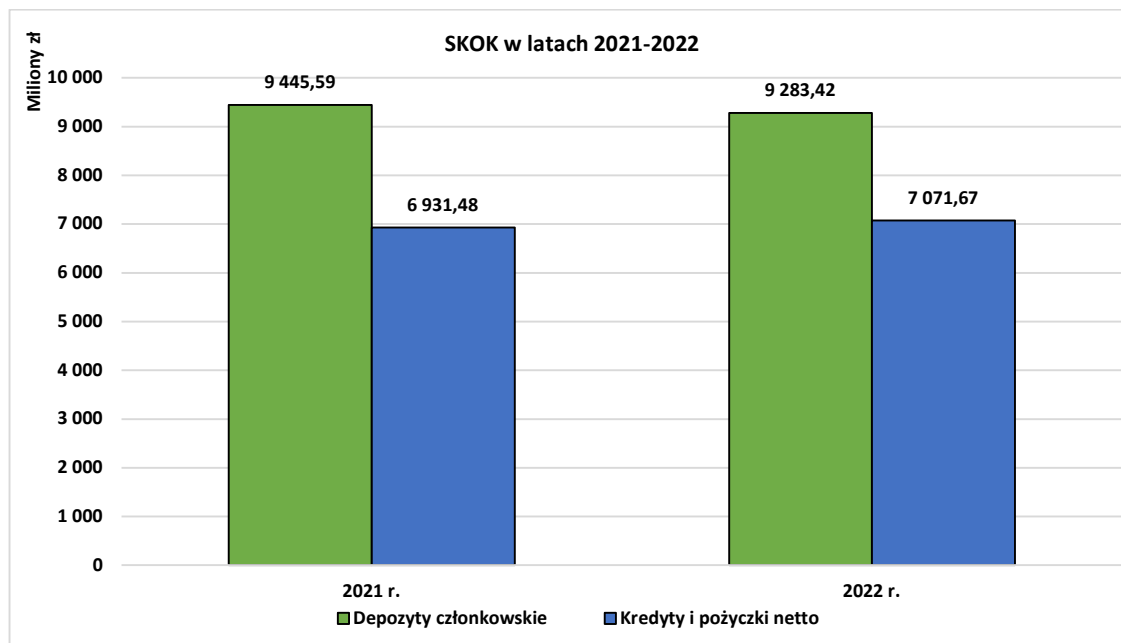
Kasa Krajowa realizuje na rzecz SKOK także pozostałe działania wskazane w art. 44 ustawy o skok, w szczególności w zakresie: reprezentacji interesów kas przed organami administracji państwowej, a także w organizacjach międzynarodowych, opiniowania aktów prawnych, zapewnienia doradztwa prawnego, organizacyjnego i finansowego, prowadzenia szkoleń i działalności wydawniczej, opracowywania standardów świadczenia usług, prowadzenia dokumentacji oraz systemów informatycznych, udzielania SKOK pożyczek i kredytów, przyjmowania lokat, wypełniania za SKOK obowiązków informacyjnych wobec NBP. Kasa Krajowa pośredniczy również w przeprowadzaniu rozliczeń członków SKOK oraz jest wydawcą kart płatniczych dla członków SKOK.

Kasa Krajowa, w wykonaniu swoich ustawowych i statutowych zobowiązań, opracowuje wzorce umowne, dotyczące świadczenia usług na rzecz SKOK.

Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2022.

Na koniec okresu sprawozdawczego liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną wynosiła 19. W stosunku do roku 2021 liczba kas zmniejszyła się o 3 SKOK, które w trakcie 2022 r. połączyły się z innymi SKOK. W roku 2022, aktywa SKOK prowadzących działalność operacyjną – w stosunku do roku 2021 – zwiększyły się o 0,58%, wartość depozytów członkowskich zmniejszyła się o 1,72%, natomiast o 2,02% wzrosła wartość udzielonych pożyczek i kredytów netto.

Liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną w latach 2021 – 2022	
12.2021 r.	12.2022 r.
22	19

Oprócz usług depozytowych i pożyczkowo - kredytowych, SKOK prowadzi także dla swoich członków rachunki oszczędnościowo - rozliczeniowe. Rachunki oferowane są zarówno osobom fizycznym, nieprowadzącym działalności gospodarczej, jak i prowadzącym działalność gospodarczą oraz podmiotom, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o skok. W SKOK rozwijane są również usługi powiązane z rachunkami, takie jak usługi bankowości elektronicznej e-SKOK oraz bankowości mobilnej. Członkowie SKOK mogą również korzystać z kart płatniczych Visa. Według stanu na koniec 2022 roku wydano 144.350 tys. kart płatniczych – dane na podstawie raportu przedłożonego przez Aplitt Sp. z o.o.

Na koniec 2022 r. we wszystkich SKOK prowadzących działalność operacyjną działały organy statutowe. Według wstępnych wyników za 2022 r., kasy prowadzące działalność operacyjną wygenerowały nadwyżkę bilansową w kwocie 94,83 mln zł. Dokonując porównania z poprzednim okresem sprawozdawczym, w roku 2021 kasy, w których na dzień 31 grudnia 2021 r. działały organy statutowe, wygenerowały nadwyżkę bilansową w kwocie 7,43 mln zł. Według wstępnych danych za 2022 r., współczynnik wypłacalności wszystkich Kas prowadzących działalność operacyjną na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniósł 4,22%, przy wymogu określonym na poziomie 5%.

Dział III. Działalność Kasy Krajowej.

Głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, a w szczególności udzielanie SKOK wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa.

Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie udzielania spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym pomocy ze środków funduszu stabilizacyjnego, regulowana jest przepisami ustawy o skok, które jednoznacznie wskazują na wyłącznie dwa źródła zasilania funduszu stabilizacyjnego: podstawowe, którym są wkłady SKOK oraz uzupełniające - przynajmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej. Środki finansowe pochodzące z innych źródeł niż wyżej przywołane, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, zgodnie ze stanowiskiem KNF, mogą być wykorzystane na działalność stabilizacyjną w rozumieniu art. 42 ustawy o skok, przy czym nie mogą one służyć bezpośredniemu zasileniu funduszu stabilizacyjnego Kasy Krajowej. W konsekwencji w dalszym ciągu Kasa Krajowa utrzymuje zaangażowane pomocowe w kasach, pochodzące ze środków pozyskanych w latach wcześniejszych w wyniku zaciągnięcia pożyczki z Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych SKOK (obecnie: Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych; dalej jako: Saltus TUW) oraz emisji obligacji.

Wszelka pomoc stabilizacyjna dla SKOK udzielana jest po uzyskaniu opinii Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, będącej ciałem opiniodawczym Zarządu Kasy Krajowej. Mimo, że ustawa o skok wymaga takiej opinii wyłącznie w przypadku pomocy z funduszu stabilizacyjnego, Zarząd Kasy Krajowej uznał za zasadne jej uzyskiwanie także w przypadku pomocy stabilizacyjnej finansowanej z pozostałych źródeł. Zarząd stoi na stanowisku, iż uzyskiwanie

takich opinii jest pożądane, celem wypracowania najdalej idącego obiektywizmu w zakresie wysokości i formy pomocy udzielanej poszczególnym kasom.

Działania Kasy Krajowej w obszarze udzielania kasom pomocy stabilizacyjnej, dążyły przede wszystkim do zapewnienia i utrzymywania przez SKOK-i wskaźnika, o którym mowa w art. 74c ust.1 ustawy o SKOK, tj. wyrażonego procentowo stosunku funduszy własnych do wartości aktywów na poziomie co najmniej 1% oraz utrzymania nadwyżki aktywów SKOK nad zobowiązaniami, by nie doszło do sytuacji określonej w art. 74k ustawy o SKOK, a także wspierały SKOK w prowadzeniu działań naprawczych opisanych w realizowanych przez SKOK-i programach postępowania naprawczego, mających na celu poprawę rentowności działalności SKOK i efektywniejsze pokrycie straty z lat ubiegłych, a także wsparcie procesów łączeniowych.

W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa przyznała pomoc stabilizacyjną na rzecz kas w formie objęcia w SKOK udziałów nadobowiązkowych do kwoty 61,3 mln zł, która została wypłacona do końca 2022 r. Ponadto w tym okresie dokonano wypłaty na kwotę 2 mln zł, które odnosiła się do pomocy przyznanej a nie wypłaconej w 2021 r. w formie objęcia udziałów nadobowiązkowych. Oprócz tego w 2022 r. nastąpił zwrot udziałów nadobowiązkowych przez kasy w łącznej wysokości 712 tys. zł, w związku z ich wypowiedzeniem przez Kasę Krajową w 2021 r. zgodnie z zawartymi umowami stabilizacyjnym.

W 2022 roku nie udzielano pomocy stabilizacyjnej w formie kredytów. Nie były realizowane również zamiany formy pomocy stabilizacyjnej z kredytów stabilizacyjnych na obejmowanie przez Kasę Krajową udziałów nadobowiązkowych w kasach.

W 2022 roku przyznano bezzwrotną pomoc stabilizacyjną w łącznej wysokości do 6,15 mln zł, natomiast dokonano wypłat tej formy pomocy do końca tego roku w kwocie ogółem 2,8 mln zł. (w tym kwota 2,74 mln zł dotyczy bezzwrotnej pomocy stabilizacyjnej przyznanej a nie wypłaconej w 2021 r.).

Łączna wielkość pomocy stabilizacyjnej przyznanej i wypłaconej SKOK tzn. aktywnej na 31 grudnia 2022 r., ze wszystkich źródeł finansowania, bez uwzględnienia pomocy bezzwrotnej i umorzeń, wyniosła 518,45 mln zł, bez odpisów aktualizujących.

Pomoc zwrotna przyznana i wypłacona ze środków funduszu stabilizacyjnego, na 31 grudnia 2022 r., wyniosła 365,27 mln zł.

Pomoc przyznana i wypłacona ze środków dodatkowych, uzyskanych z pożyczki Saltus TUV oraz z emisji obligacji Kasy Krajowej, wyniosła do dnia 31 grudnia 2022 r. 153,18 mln zł.

Ponadto w 2022 roku, na moment sporządzania tego sprawozdania, w związku z umorzeniem części udziałów nadobowiązkowych objętych przez Kasę Krajową w przyłączonej SKOK przez inną silniejszą kapitałowo kasę, dokonano przeksięgowania w ciężar funduszu stabilizacyjnego na łączną kwotę 10,9 mln zł.

Rozdział 2. Kontrola i lustracja.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie czynności kontrolnych i lustracyjnych w SKOK, realizowana jest zasobami Działu Monitoringu i Kontroli. Kasa Krajowa, od dnia wejścia w życie ustawy o skok, dokonuje rewizji działalności Kas, zarówno w formie kontroli i lustracji na miejscu, jak i w ramach tak zwanej analitycznej kontroli „za biurką”. Czynności kontrolne i lustracyjne prowadzone są przez zespoły inspektorów, złożone z pracowników Zespołu ds. Kontroli i Lustracji, będącego w strukturze Działu Monitoringu i Kontroli. Podstawowa działalność kontrolna wykonywana jest w oparciu o art. 63, art. 44 ust. 7 ustawy o skok oraz *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności kontrolnych Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych*. Kasa Krajowa przeprowadza również kontrole w zakresie wykonywania przez SKOK przepisów *ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, na podstawie art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. c. Czynności lustracyjne prowadzone są w oparciu o art. 91-93 *ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze*. Celem lustracji jest sprawdzenie za ostatnie 3 lata (od zakończenia poprzedniej lustracji) zgodności działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych z przepisami prawa i zasadami gospodarności i rzetelności prowadzonej dokumentacji. Lustracje swoim zakresem obejmują całość działalności SKOK, w tym szczególnie sprawdzenie poprawności działalności ciał statutowych oraz prawidłowość prowadzonej księgowości zgodnie z ustawą o rachunkowości wraz z rozporządzeniami ws. szczególnych zasad rachunkowości SKOK. Na podstawie przeprowadzonej lustracji sporządza się protokół. Na podstawie protokołu lustracji Zarząd Kasy Krajowej opracowuje syntezę i wnioski polustracyjne, które przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Kasy. Na podstawie obowiązku wynikającego z art. 93 § 1b ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, dotyczącego konieczności corocznego przekazywania podmiotowi przeprowadzającemu lustrację informacji o realizacji wniosków polustracyjnych, Zarządy Kas przekazują do KSKOK powyższą informację, która jest raportowana do Zarządu Krajowej SKOK dwa razy do roku.

W SKOK kontroluje się realizację przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, sporządza się protokół kontroli, na podstawie, którego Zarząd Kasy Krajowej sporządza informację dla Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Na podstawie protokołu kontroli Zarząd

Kasy Krajowej opracowuje zalecenia pokontrolne do SKOK, powiadamiając jednocześnie o tym Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Komisję Nadzoru Finansowego oraz Radę Nadzorczą SKOK. W grudniu 2022 roku oraz w styczniu 2023 roku pracownicy Kasy Krajowej brali udział w spotkaniach z przedstawicielami Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) w ramach przeprowadzanego przez EBA audytu nadzoru AML / CFT w Polsce, prowadzonego przez organy i instytucje nadzorcze. W trakcie spotkań Kasy Krajowej z EBA analizowane były następujące zagadnienia: podstawy prawne przeprowadzania kontroli AML/CFT przez KSKOK i uprawnienia do nakładania sankcji, skład zespołu kontrolnego, wyszkolenie zespołu kontrolującego (z podziałem na szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne), częstotliwość i czas potrzebny do przeprowadzenia kontroli, sposób pozyskiwania informacji ze SKOK, ocena ryzyka w SKOK jej wpływ na przeprowadzanie kontroli, współpraca z KNF i GIIF, ogólne postrzeganie ryzyka, procedury KSKOK, udział KSKOK w pracach nad Krajową Oceną Ryzyka i rekomendacjami Organów Nadzoru. Podczas spotkań nie wniesiono uwag do procesu kontroli z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu sprawowanych przez Kasę Krajową. Na prośbę EBA, Kasa Krajowa zorganizowała także spotkanie ze SKOK im. Z. Chmielewskiego, która to Kasa reprezentowała sektor SKOK.

Kontrole planowe prowadzone są zgodnie z planem kontroli, co nie wyklucza podejmowania kontroli nieprzewidzianych okresowym planem kontroli, tj. kontroli doraźnych. Celem kontroli prowadzonych przez Kasę Krajową jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w SKOK oszczędności oraz zgodności działalności SKOK z przepisami prawa i prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej. W przypadku stwierdzenia w toku czynności kontrolnych istotnych nieprawidłowości, Zarząd Kasy Krajowej przedstawia jednostce kontrolowanej zalecenia w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, powiadamiając jednocześnie o tym Komisję Nadzoru Finansowego i Radę Nadzorczą danej Kasy. Zgodnie z art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o skok, Kasa Krajowa przekazuje Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu kwartalne sprawozdania z przeprowadzonych w Kasach czynności kontrolnych.

Niezależnie od realizacji przez Kasę Krajową funkcji kontrolnej, celem upowszechniania informacji o zidentyfikowanych w toku kontroli i lustracji kwestiach wymagających działań naprawczych w Kasach, Zarząd Kasy Krajowej w ubiegłym roku postanowił o omawianiu głównych ustaleń pokontrolnych i polustracyjnych w ramach prac Centrum Compliance, które jest cyklicznie organizowanym forum wymiany informacji pomiędzy Kasami oraz Kasą Krajową. W konsekwencji powyższego, w dniu 18 października 2022 roku w ramach spotkania Centrum Compliance pracownicy Działu Monitoringu i Kontroli przedstawili informacje o wynikach kontroli i lustracji w latach 2021 – 2022, gdzie zwrócili uwagę m.in. na stwierdzone nieprawidłowości. Spotkania te będą kontynuowane i zdaniem Kasy Krajowej praktyka ta powinna wpłynąć na upowszechnienie informacji o wadliwościach niektórych stanowisk Kas, a w konsekwencji wpłynąć także na poprawę i wystandaryzowanie procesów w Kasach.

W wykonaniu powyższego, w roku sprawozdawczym, Kasa Krajowa przeprowadziła w Kasach 15 czynności:

1. 4 kontrole dotyczące przestrzegania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
2. 7 kontroli planowanych,
3. 4 lustracje.

Rozdział 3. Prace legislacyjne.

W ramach realizacji ustawowego zadania Kasy Krajowej, określonego w art. 44 ust. 2 pkt 2 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, jakim jest wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych dotyczących kas, w roku 2022 Kasa Krajowa prowadziła bieżący monitoring prac legislacyjnych, zarówno krajowych, jak i prowadzonych na szczeblu UE. Celem monitoringu było zidentyfikowanie projektów regulacji prawnych, dotyczących działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Kasy Krajowej, jak również uwzględnienie przyszłych zmian legislacyjnych w planach działalności Kasy Krajowej. Projekty aktów prawnych, dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, były poddawane konsultacjom w ramach sektora.

Aktywność Kasy Krajowej w obszarze legislacyjnym polegała w szczególności na:

1. opiniowaniu projektów krajowych aktów prawnych, w tym zgłaszaniu uwag oraz formułowaniu propozycji rozwiązań prawnych dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Kasy Krajowej;
2. kierowaniu wystąpień do właściwych organów i innych podmiotów z wnioskami o podjęcie określonych inicjatyw legislacyjnych w sprawach dotyczących działalności kas i Kasy Krajowej;
3. opiniowaniu projektów dyrektyw i rozporządzeń unijnych oraz projektów stanowisk Rządu RP do tych dokumentów;
4. udziale w konferencjach uzgodnieniowych, organizowanych na etapie legislacyjnych prac rządowych;
5. udziale w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich;

6. udziale w pracach Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech), koordynowanych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Statystyczne ujęcie wybranych obszarów prezentuje poniższa tabela:

LP.	AKTYWNOŚĆ	LICZBA
1.	zidentyfikowane projekty aktów prawnych	108
2.	wystąpienia Kasy Krajowej w obszarze legislacji krajowej	49

Wśród uchwalonych w 2022 r. aktów prawnych w szczególności należy wskazać na wybrane akty, uwzględniające postulaty legislacyjne, zgłoszone przez Kasę Krajową:

- 1) ustawę z dnia 5 sierpnia 2022 r. **o ekonomii społecznej** (Dz. U. z 2022 r., poz. 1812)

Ustawa ta uwzględnia poprawki zgłoszone przez Kasę Krajową, zgodnie z którymi przedsiębiorstwu społecznemu przysługuje dofinansowanie do oprocentowania kredytów zaciągniętych także w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, a pracodawca, prowadzący zakład pracy chronionej lub będący przedsiębiorstwem społecznym, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu (PFRON), dofinansowanie w wysokości do 50% oprocentowania kredytów zaciągniętych także w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, pod warunkiem wykorzystania tych kredytów na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych;

- 2) ustawę z dnia 7 lipca 2022 r. **o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytodawcom** (Dz. U. z 2022 r., poz. 1488)

Ustawa ta uwzględnia postulat zgłoszony przez Kasę Krajową dotyczący wprowadzenia zmiany do ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, zgodnie z którym Kasy mogą, po uzyskaniu zezwolenia, świadczyć na rzecz swoich członków usługi finansowania społecznościowego;

- 3) ustawę z dnia 11 marca 2022 r. **o obronie Ojczyzny** (Dz. U. z 2022 r., poz. 655)

W wyniku uwagi zgłoszonej przez Kasę Krajową tereny, pomieszczenia, środki transportowe, maszyny i inny sprzęt znajdujący się w posiadaniu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych zostały wyłączone z obowiązku świadczeń rzeczowych – tj. z przepisu, nakładającego obowiązek oddania do użytkowania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych na cele przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego.

Ponadto Kasa Krajowa uczestniczyła także w pracach nad rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie **dokumentów związanych z czynnościami spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych sporządzanych na informatycznych nośnikach danych** (Dz. U. z 2022 r., poz. 1037), które jest efektem wcześniejszych wystąpień Kasy Krajowej. W wystąpieniach tych Kasa Krajowa wnosiła o umożliwienie opatrywania pieczęcią elektroniczną dokumentów związanych z czynnościami, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, oraz o wprowadzenie możliwości przechowywania danych zapisanych w dokumentach w rozproszonej i zdecentralizowanej bazie danych (Blockchain). Wprowadzone rozwiązania zapewniły kasom większe możliwości w zakresie sposobu podpisywania dokumentów, zaś korzystanie z rozwiązania technologicznego, wykorzystującego DLT/ Blockchain w celu przechowywania danych i dokumentów związanych z dokonywanymi czynnościami, usprawniło proces zapewniania bezpieczeństwa i niezmienności przechowywanych danych.

Ponadto Kasa Krajowa w roku 2022 aktywnie uczestniczyła w pracach legislacyjnych nad rządowym projektem ustawy **o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym**, który obejmuje liczne zmiany do ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych postulowane przez sektor spółdzielczych kas. W roku 2022 prace te nie zostały zakończone na etapie prac Rządu.

W maju 2022 r. Kasa Krajowa zainicjowała cykliczne spotkania z kasami, realizowane w formule spotkań on-line, których celem jest prezentacja bieżących prac legislacyjnych (Forum Legislacyjne). Do końca 2022 roku odbyło się 7 spotkań z udziałem przedstawicieli kas i Kasy Krajowej.

Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.

Kasa Krajowa w ramach aktywności w przedmiotowym obszarze prowadziła działania w oparciu o cyfrowe kanały informacji. Przedmiotem publikacji były informacje z obszaru zmieniających się przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Głównym narzędziem wykorzystywanym w tym zakresie był Portal Wymiany Informacji.

Działalność szkoleniowa opierała się m.in. na takich cyklach spotkań jak: Centrum Compliance, Forum Produktowe, Projekt z VISA (Nowe konto SKOK), szkolenia dla sprzedawców SKOK. W ramach podnoszenia kwalifikacji: szkolenia z obsługi programów pakietu Office.

W zakresie aktywności wydawniczej realizowanej przez Kasę Krajową we współpracy z wydawnictwem Spółdzielczego Instytutu Naukowego, wskazać należy, iż w 2022 r. ukazały się kolejne numery kwartalnika naukowego „Prawo i Więź” (ISSN 2299-405X) pod redakcją dra hab. Dominika Biereckiego, w których opublikowano łącznie 79 artykułów naukowych. Czasopismo znajduje się na liście czasopism Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Opublikowano również kolejny, XII tom „Rocznika orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych” (ISBN 97883-963548-0-8) pod redakcją naukową prof.zw. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego. Na potrzeby systemu SKOK wznowiono druk książki prof. Bohdana Cywińskiego „Idzie o dobro wspólne. Opowieść o życiu Franciszka Stefczyka”.

Wydano ponadto materiały z konferencji naukowej zorganizowanej przez SIN w listopadzie 2022 r. pt. „Spółdzielnie w orzecznictwie sądów i trybunałów w Polsce oraz Unii Europejskiej”.

Rozdział 5. Standardy świadczenia usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i standardy informatyczne, wsparcie prawne.

W 2022 r. Kasa Krajowa wprowadzała zmiany korygujące, upraszczające i ujednolicające w regulacjach pożyczkowych/kredytowych oraz dotyczących rachunków oraz wynikające z ustawy z dn. 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie.

Standardy świadczenia usług przyjęte/zmodyfikowane w 2022 r.				
Lp.	Nazwa standardu	Rodzaj zmiany	Uchwała przyjmująca standard	Opis zmiany
1	Umowa o prowadzenie IKS	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany w komparycji umowy, zmiany dotyczące oprocentowania rachunków, usunięcie zapisów występujących z regulaminie, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego.
2	Umowa o prowadzenie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany w komparycji umowy, zmiany dotyczące oprocentowania rachunków, usunięcie zapisów występujących z regulaminie, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego.
3	Regulamin IKS SKOK	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Usunięcie zapisów dotyczących IKM, zapisów powtarzających się z umową, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego
4	Regulamin ROR SKOK	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Usunięcie zapisów dotyczących IKM, zapisów powtarzających się z umową, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego.
5	Umowa rachunku podstawowego	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany w komparycji umowy, zmiany dotyczące oprocentowania umowy, usunięcie zapisów powtarzających się z regulaminem, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego
6	Regulamin podstawowych rachunków płatniczych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Usunięcie zapisów dotyczących IKM, zapisów powtarzających się z umową, ujednolicenie zapisów dotyczących prawa właściwego
7	Umowa pożyczki (kredyt konsumencki)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Usunięcie zbędnych zapisów dotyczących pozaodsetkowych kosztów kredytu.
8	Umowa kredytu (kredyt konsumencki)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Usunięcie zbędnych zapisów dotyczących pozaodsetkowych kosztów kredytu.

9	Umowa pożyczki odnawialnej „Chwilówka” (kredyt konsumencki)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany w komparycji umowy, usunięcie zapisów dotyczących WIBOR, usunięcie odesłania do TOIP, doprecyzowania definicyjne, usunięcie wskazania, że o zmianie stopy procentowej kredytu lombardowego NBP kasa poinformuje przez wywieszenie informacji w oddziałach
10	Umowa pożyczki – współkredytobiorcy (kredyt konsumencki)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Usunięcie zbędnych zapisów dotyczących pozaodsetkowych kosztów kredytu.
11	Umowa kredytu – współkredytobiorcy (kredyt konsumencki)	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Usunięcie zbędnych zapisów dotyczących pozaodsetkowych kosztów kredytu.
12	Regulamin udzielania pożyczek i kredytów konsumenckich	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Zmiany dotyczące pozaodsetkowych kosztów kredytu i MPKK – wprowadzenie odwołania do ustawy o KK zamiast wzoru.
13	Regulamin udzielania pożyczek odnawialnych	aktualizacja standardu	Uchwała nr 5 ZKK z dn. 12.12.2022 r.	Zmiany dotyczące pozaodsetkowych kosztów kredytu i MPKK – wprowadzenie odwołania do ustawy o KK zamiast wzoru. Usunięcie zapisów przepisujących postanowienia ustawy o SKOK
14	Umowa o świadczenie usługi eSKOK	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany ujednociające w komparycji wzorca.
15	Regulamin świadczenia usługi eSKOK	aktualizacja standardu	Uchwała nr 1 ZKK z dn. 31.05.2022 r.	Zmiany w § 28 dotyczące prawa właściwego.

W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa wydawała również standard informatyczny: *Zmiany w systemie informatycznym związane z wprowadzeniem pozaodsetkowych kosztów kredytu wynikające z Ustawy z dnia 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie–cz.II (PRVII/QP4/DP21) uchwalony w dniu 30 listopada 2022 r.* Zmiana standardu wiązała się z przyjęciem *ustawy z dnia 6 października 2022r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie* (Dz.U. Poz. 2339 z 17 listopada 2022r.), która wprowadziła zmiany w wyliczaniu pozaodsetkowych kosztów kredytu, o których mowa w ustawie o kredycie konsumenckim dla kredytów udzielonych od dnia obowiązywania tej ustawy.

W 2022 r. w Kasie Krajowej powołano *Grupę ds. otoczenia prawnego SKOK*. Jej celem są spotkania przedstawicieli zespołów prawnych Kasy Krajowej i SKOK, na których omawiane są aktualne kluczowe problemy i wyzwania o charakterze prawnym. Do udziału w spotkaniach zostały zaproszone wszystkie Kasy. W roku sprawozdawczym odbyło się pięć spotkań Grupy. Omawiano na nich kwestie związane m.in. klauzulami niedozwolonymi, sporami o WIBOR, składką na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców, kredytem darmowym. W związku z pracami Grupy utworzono na Portalu Wymiany Informacji rejestr z orzeczeniami dotyczącymi sporów sądowych na gruncie ustawy o kredycie konsumenckim.

Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa, współpraca z Biurem Informacji Kredytowej oraz Biurem Informacji Gospodarczej.

Kasa Krajowa pełni funkcję centrali finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz podmiotu gwarantującego płynność i stabilizowanie systemu SKOK.

Saldo lokat SKOK zgromadzonych przez Kasy w Kasie Krajowej na koniec 2022 roku wyniosło 1,53 mld zł. Na tę wielkość składały się lokaty obowiązkowe, w tym z tytułu rezerwy płynnej i funduszy własnych oraz lokaty dobrowolne. Saldo lokat SKOK na koniec 2022 roku było o 8,4% niższe, w porównaniu ze stanem na koniec 2021 roku.

W 2022 roku Kasa Krajowa przyznała kasom kredyty w łącznej kwocie 86,35 mln zł (vs. 5,63 mln zł. w 2021 r.) W 2021 r. nie udzielono ani jednego kredytu stabilizacyjnego.

Działalność inwestycyjna Kasy Krajowej w 2022 roku musiała zostać dostosowana do zmieniającej się sytuacji rynkowej, w szczególności wysokiej inflacji, co spowodowało systematyczne podwyższanie stóp procentowych. Stopa referencyjna NBP w cyklu 11 podwyżek wzrosła z poziomu 0,1 na koniec września 2021 r. do poziomu 6,75% we wrześniu 2022 r. W wyniku wzrostu oprocentowania lokat bankowych, Kasa Krajowa ponownie mogła korzystać z tego rodzaju inwestycji, systematycznie lokując środki w bankach. Na koniec 2022 roku saldo lokat bankowych wyniosło 60 mln zł. Analogiczna sytuacja miała miejsce z rachunkami bankowymi, które również

oferowały atrakcyjne oprocentowanie pozwalające utrzymywać część rezerwy płynnej na rachunku bieżącym. Ponadto ww. działania NBP spowodowały, że Kasa Krajowa kontynuowała zwiększanie wartości portfela obligacji skarbowych o papiery oparte o WIBOR. Zmiennokuponowe obligacje skarbowe stanowiły na koniec 2022 roku 151 mln zł i były wyższe o 106 mln zł w stosunku do końca 2021 roku.

Środki deponowane w Kasie Krajowej z tytułu rezerwy płynnej oraz środki funduszu stabilizacyjnego, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, były inwestowane w sposób zgodny z zapisami ustawy o SKOK. Wzorem lat ubiegłych, kontynuowano bezpieczną politykę w zakresie lokowania środków pozostających w dyspozycji Kasy Krajowej charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

W 2022 r. zredukowano o 30 mln portfel certyfikatów inwestycyjnych FIZ. Portfel FIZ na koniec 2022 roku wynosił 112 mln i był niższy o 42,5 mln od stanu na koniec 2021 roku. Portfel obligacji komercyjnych w kwestii zaangażowania nie uległ zmianie natomiast jego wycena spadła o 5,4 mln z uwagi na niższe notowania obligacji na rynku Catalyst. Niższa wycena była efektem zawirowań na rynkach finansowych spowodowanych wybuchem wojny na Ukrainie.

Prowadzone w 2022 r. działania inwestycyjne były zgodne z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Głównym celem inwestycyjnym było uzyskiwanie wyników inwestycyjnych, umożliwiających realizację budżetu, przy zachowaniu najwyższej staranności, bezpieczeństwa portfela inwestycyjnego i ograniczania ryzyk. Bardzo istotnym elementem polityki inwestycyjnej była dywersyfikacja portfela i przestrzeganie limitów inwestycyjnych dla poszczególnych kategorii inwestycji. Jedynymi Nielimitowanymi instrumentami, zgodnie z ustawą o SKOK, pozostawały i pozostają nadal papiery wartościowe, emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. W całym okresie 2022 roku nie zanotowano ani jednego przypadku przekroczenia limitów inwestycyjnych.

Tabela. Wielkości wybranych wskaźników ekonomiczno-finansowych według stanów na koniec 2022 oraz 2021 roku

L.p.	Nazwa wskaźnika	31.12.2021	31.12.2022	Zmiana
1	Wskaźnik poziomu kapitału ogółem (ogólny wskaźnik wypłacalności)	0,63%	0,89%	0,26%
2	ROA brutto	3,03%	0,37%	-2,67%
3	Wskaźnik aktywów płynnych	71,79%	63,50%	-8,29%
4	Wskaźnik C/I	45,02%	92,32%	47,30%
5	Wskaźnik rentowności sprzedaży	54,98%	7,68%	-47,30%
6	Wskaźnik inwestowania	45,43%	40,83%	-4,61%
7	Wskaźnik depozytów	69,42%	64,53%	-4,89%
8	wskaźnik aktywów przychodowych na etat (w tys. PLN)	27 783,5	24 307,9	-3 475,67
9	wskaźnik zysku brutto na etat (w tys. PLN)	1 174,4	140,7	-1 033,73
10	wskaźnik zysku netto na etat (w tys. PLN)	947,0	104,0	-843,00

Dla Kasy Krajowej ustawodawca – odmiennie niż dla SKOK – nie określił standardów dotyczących zarówno adekwatności kapitałowej, jak też współczynnika wypłacalności. Należy natomiast zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 57 ust. 2 w powiązaniu z art. 55 ust. 1b ustawy o SKOK co najmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej zasila fundusz stabilizacyjny, który służy do realizacji celów określonych w art. 42 ustawy o SKOK i nie jest (nawet w części pochodzącej z zysku Kasy Krajowej) jej kapitałem podstawowym. Stąd możliwości budowania kapitału Kasy Krajowej są w praktyce ograniczone do maksymalnie 10% nadwyżki bilansowej, przekazywanej na fundusz zasobowy zgodnie z art. 55 ust. 1b ustawy o SKOK.

Wskaźnik poziomu kapitału ogółem, wynoszący na koniec 2022 roku 0,89% utrzymuje się w Kasie Krajowej na poziomie wyznaczonym wartością funduszu udziałowego i zasobowego. Poziom wskaźnika w porównaniu z rokiem 2021 nieznacznie wzrósł o 0,26 p.p. Wskaźnik rentowności aktywów Kasy Krajowej wyniósł w 2022 r. 0,37% i spadł w stosunku do 2021 roku, o 2,67 punktu procentowego. Spadek wskaźnika wynikał przede

wszystkim ze spadku wielkości zysku brutto. Wynik netto w wysokości 6,42 mln PLN był niższy od tego z 2021 roku około 52 mln PLN.

Kasa Krajowa jest podmiotem finansowym, którego większość przychodów i kosztów stanowią przychody i koszty odsetkowe. Oznacza to, że głównym czynnikiem, wpływającym na uzyskiwane wyniki, jest wysokość stóp procentowych. Stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego w 2022 roku wartość stopy referencyjnej wzrosła do poziomu 6,75%. Wielkość wskaźnika aktywów płynnych wyniosła na koniec 2022 roku 63,50%, co oznacza spadek o 8,29 punktów procentowych w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wzrost poziomu stóp procentowych utrzymujący się do września 2022 roku spowodował wzrost marż odsetkowych uzyskiwanych przez Kasę Krajową. Wzrost wskaźnika C/I określającego relację kosztów do przychodów oraz spadek wskaźnika rentowności sprzedaży w 2022 roku wynika w głównej mierze ze znacznego spadku zysku brutto w stosunku do roku 2021 (spadek wycen aktywów w wyniku wojny na Ukrainie oraz niższa w 2021 roku dywidenda).

W 2022 roku odnotowano spadek wskaźnika depozytów do poziomu 64,53%. Oznacza to, że 2022 rok przyniósł w porównaniu z 2021 r. spadek udziału lokat kas w sumie bilansowej Kasy Krajowej o 4,89 punktu procentowego.

Wszystkie te czynniki miały wpływ na spadek wielkości wskaźnika inwestowania do poziomu 40,83%.

Z uwagi na to, iż liczba etatów w Kasie Krajowej nie zmieniała się znacznie w stosunku do 2021 r. (spadek z poziomu 62,15 do 61,77, główną przyczyną spadku wskaźnika aktywów przychodowych na etat był wzrost spadku wielkości aktywów przychodowych z poziomu 1,73 mld zł do 1,50 mld zł. Wypracowany znacznie niższy zysk brutto wpłynął na spadek poziomu wskaźników zysku brutto i netto na etat, które wyniosły odpowiednio o 140,7 i 104.

W kasach kontynuowana jest działalność w zakresie rozliczeń finansowych członków SKOK. Łącznie, w roku sprawozdawczym (2022), zrealizowano 3 457 493 zleceń od członków SKOK w systemie ELIXIR. W porównaniu z 2021 rokiem liczba zleceń wysłanych przez SKOK w 2022 r. spadła o około 3,4%. Ponadto w 2022 r. zaobserwowano także spadek liczby przelewów przychodzących do członków SKOK. W porównaniu z rokiem ubiegłym spadek wyniósł około 3,7%. Średnia liczba przelewów przychodzących na rzecz członków SKOK w 2022 r. wyniosła 404 257 przelewów miesięcznie. Stosunek przelewów przychodzących do przelewów wychodzących w 2022 r. wyniósł 140%, co stanowi wzrost udziału przelewów przychodzących o 24%, w porównaniu z poprzednim rokiem. Ponadto zrealizowano 14 074 przychodzących poleceń przelewu z zagranicy oraz krajowych walutowych.

Łączna liczba przelewów zrealizowanych przez Kasę Krajową w systemie ELIXIR w 2022 r. wyniosła 8 308 577 szt. W SORBNET2 zrealizowano 6638 przelewów, z czego 70% stanowiły przelewy członków SKOK, 12% przelewy własne SKOK a 18% przelewy własne Kasy Krajowej.

W zakresie wymiany informacji kredytowej Kasa Krajowa współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej (dalej BIK S.A). W ramach zawartej umowy, Kasy za pośrednictwem KSKOK dostarczają dane ze SKOK do BIK oraz z BIK do SKOK w zakresie bazy Klient Indywidualny oraz BIK Przedsiębiorca. Produkty BIK, to przede wszystkim raporty kredytowe i towarzyszące im oceny scoringowe. Wśród dostępnych produktów można wyróżnić następujące typy raportów o stanie zobowiązań klienta: kredytowe, monitorujące oraz zarządzające. Raporty są istotnym elementem procesów związanych z oceną ryzyka kredytowego członków Kas. Składanie zapytań do BIK S.A. daje również dodatkową możliwość pobierania raportów z biura BIG InfoMonitor S.A.

KSKOK ma podpisaną również umowę z ERIF BIG S.A., która umożliwia pozyskanie przez Kasy informacji gospodarczych wspomagających ocenę płynności finansowej obecnych i przyszłych klientów SKOK.

W 2022 roku SKOK-i pobrały z bazy SI BIK Klient Indywidualny 637.106 szt. raportów on-line, 52.040 szt. raportów off-line.

Z bazy SI BIK Przedsiębiorca, pobrano ogółem 8.265 szt. raportów i raportów powiązań on-line, natomiast z przeszukania bazy BIG Infomonitor pobrano 5.024 szt. raportów.

Z bazy ERIF BIG S.A., SKOK-i pobrały 5.832 szt. raportów, natomiast z bazy BIG InfoMonitor SI BIK Klient Indywidualny 17.744 szt. raportów.

Dział IV. Zasady Ładu Korporacyjnego.

Kasa Krajowa oraz jej organy przyjęły do stosowania Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej jako: „ZŁK”).

ZŁK stosowane są w Kasie Krajowej z wyłączeniem:

- anonimowego sposobu powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach (§ 6);
- obowiązku ułatwiania udziałowcom udziału w zgromadzeniu organu stanowiącego, w szczególności przez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału – ze względu na ograniczoną liczbę członków Kasy Krajowej (§ 8 ust. 4),

- zasad przyznawania uprawnień osobistych lub innych szczególnych uprawnień dla udziałowców – w Kasie Krajowej nie istnieje taka prawna możliwość (§ 10 ust. 2-3);
 - obowiązku udziałowców dokapitalizowania lub wsparcia finansowego Kasy Krajowej, a także zapisów w zakresie wypłaty dywidendy (§ 14),
 - niektórych zasad wyboru członków rady nadzorczej – z uwagi na odmienne uregulowania ustawowe w tym zakresie (§ 22 ust. 1-2),
 - Rozdziału IX, z uwagi na nieprowadzenie działalności określonej w tym Rozdziale.
- Informacja o stosowaniu ZŁK i zakresie jego niestosowania, a także przegląd stosowania ZŁK, zamieszczony jest, zgodnie z Polityką informacyjną wynikającą z ZŁK, na stronie internetowej Kasy Krajowej www.skok.pl.

Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.

Rozdział 1. Instytucje krajowe.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano stałą współpracę SKOK z instytucjami krajowymi, która obejmowała następujące podmioty:

1. BFG – w zakresie depozytów zgromadzonych w SKOK, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania oraz obowiązków Kasy Krajowej wynikających z Ustawy o BFG.
2. NBP – w zakresie prowadzenia rachunku bieżącego w systemie SORBNET2, utrzymywania przez Kasę Krajową i SKOK rezerwy obowiązkowej w NBP, umowy o prowadzenie rachunku i konta depozytowego bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP oraz przeprowadzania operacji na papierach wartościowych w systemie SKARBNET4 oraz w zakresie danych sprawozdawczych.
3. Główny Urząd Statystyczny – w zakresie dostarczania danych SKOK w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej, w celu opracowania publikacji Wyniki finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
4. Generalny Inspektor Informacji Finansowej – w zakresie realizowania obowiązków wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym obowiązku przekazywania do GIIF wyników kontroli w SKOK, przeprowadzanych przez Kasę Krajową, w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
5. Biuro Informacji Kredytowej S.A. (dalej jako: BIK) – w zakresie wymiany danych kredytowych oraz wysyłania elektronicznie, za pośrednictwem BIK SA, do Ministerstwa Finansów, informacji o otwartych i zamkniętych rachunkach przedsiębiorców.
6. Krajowa Rada Spółdzielcza – w zakresie działań na rzecz spółdzielczości i rozwoju ruchu spółdzielczego. Kasa Krajowa współpracuje z Krajową Radą Spółdzielczą w ramach Zgromadzenia Ogólnego KRS oraz poprzez uczestnictwo w trzech specjalnych komisjach działających w ramach KRS: Komisji Finansów Spółdzielczych, Komisji Samorządu Spółdzielczego i Promocji oraz Komisji Lustracji. Ponadto Prezes Zarządu Kasy Krajowej zasiada w Komisji Rewizyjnej.
7. Biura Informacji Gospodarczej – w zakresie umożliwienia Kasom korzystania z informacji gospodarczych przy wykorzystaniu infrastruktury służącej do wymiany informacji kredytowej w ramach tzw. projektu BBC (BIK BIG Communication).
8. Związek Banków Polskich (ZBP) – poprzez wspólne prace w grupach roboczych dedykowanych określonym zmianom przepisów prawa lub określonej problematyce prawnej oraz wymianę informacji prawnych.
9. Krajowa Izba Rozliczeniowa (KIR) – poprzez wspomaganie SKOK w wymianie informacji poprzez system STIR.

Rozdział 2. Instytucje zagraniczne

W 2022 roku spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe aktywnie uczestniczyły w międzynarodowych programach, projektach oraz innych działaniach zagranicznych.

Aktywność była związana głównie z członkostwem polskich SKOK-ów, reprezentowanych przez Kasę Krajową w organizacjach międzynarodowych, takich jak Światowa Rada Unii Kredytowych (WOCCU), Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (ICA), Cooperatives Europe, Europejska Sieć Unii Kredytowych (ENCU).

Kasa Krajowa była również aktywnie zaangażowana poprzez swoich ekspertów w programach wsparcia unii kredytowych w innych krajach.

Rafał Matusiak – Prezes Kasy Krajowej został kontynuuje swoją aktywność w Radzie Dyrektorów WOCCU. Na październikowym posiedzeniu Rady w Chicago został wybrany na stanowisko Przewodniczącego komisji zajmującej się problemami uchodźców.

Głównym projektem zagranicznym, w którym zaangażowani są polscy eksperci od września 2016 roku to przedłużony projekt Kredyt dla Producentów Rolniczych (CAP) wdrażany wspólnie z WOCCU i finansowany przez Agendę Rządu Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID). W ramach tego projektu w marcu 2021 r. Kasa Krajowa zawarła umowę z WOCCU dotyczącą udziału Kasy Krajowej w drugiej fazie projektu.

W jej wykonaniu Kasa Krajowa uczestniczyła w powołaniu International Governance Committee (IGC) powołanego w związku z utworzeniem Funduszu Płynnościowego w ramach projektu. Prezes Kasy Krajowej Rafał Matusiak został członkiem IGC z rekomendacji Kasy Krajowej.

Eksperti Kasy Krajowej dzielili się polskimi doświadczeniami zarówno z projektem jak i z Narodowym Bankiem Ukrainy, który objął nadzór nad uniami kredytowymi na Ukrainie.

W ramach powołanego w 2019 roku Regionalnego Centrum Unii Kredytowych we współpracy z WOCCU, w dalszym ciągu prowadzono działania mające na celu wymianę doświadczeń między uniami kredytowymi działającymi w regionie, było ono reprezentowane na konferencji rocznej Kasy Krajowej oraz kontynuowano organizowanie we współpracy z WOCCU cyklu webinarów. WOCCU aktywnie wspierało Kasę Krajową w działalności Regionalnego Centrum Unii Kredytowych.

Kasa Krajowa aktywnie włączyła się w ramach WOCCU w działania World Young Credit Unions Professionals (WYCUP) oraz Global Women's Leadership Network. Kasa Krajowa włączyła się także w działania powołanego przez WOCCU COVID-19 Response Committee. Kontynuowany był również program partnerski pomiędzy Kasą Krajową a brazylijskimi uniami kredytowymi zrzeszonymi w SICREDI. W ramach tej aktywności doszło m.in. do rozpoczęcia bezpośredniej współpracy między SKOK im. Chmielewskiego z Lublina z brazylijską SICREDI Centro Sul.

Dział VI. Kadry.

Zatrudnienie w Kasie Krajowej, według stanu na 31 grudnia 2022 r. wyniosło 63 etaty, w tym 59 etatów pełnych i 4 etaty częściowe. W ciągu roku sprawozdawczego zatrudnienie w Kasie Krajowej ustało względem 5 osób. Pozyskano natomiast 4 nowych pracowników.

W roku 2022 zatrudnienie w poszczególnych działach kształtowało się następująco:

Dział	31 grudnia 2021 r.	31 grudnia 2022 r.
Informatyczny	5	5
Organizacyjno-Administracyjny	4	4
Finansowo-Księgowy	8	8
Compliance	1	1
Legislacyjny	4	3
Projektów i Standaryzacji	4	3
Pozostałe stanowiska (samodzielne)	12	14
Dział Monitoringu i Kontroli	10	11
Dział Operacyjno-Rozliczeniowy	16	14

Średnia wieku pracowników Kasy Krajowej wynosi 45 lat. Pracownicy z wykształceniem wyższym stanowią 92,06 % zatrudnionych osób. Kobiety stanowią 52,38 % zatrudnionych osób.

Pracownicy Kasy Krajowej motywowani są do rozwoju i podnoszenia kwalifikacji. Polityka szkoleniowa sprzyja rozwijaniu umiejętności zawodowych i personalnych pracowników. Na szkolenia w roku 2022 wydatkowano 176,6 tysięcy złotych.

W Kasie Krajowej funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, działający na podstawie regulaminu przyjętego uchwałą nr 4 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 19 marca 2010 r. (ostatnio zmienionej uchwałą nr 1 z dnia 20 grudnia 2022 r.). Środki Funduszu pochodzą z odpisów podstawowych, dokonanych w oparciu o ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. W roku 2022 Kasa Krajowa wydatkowała 114 tys. zł z funduszu, wypłacając pracownikom świadczenia głównie na następujące cele: wsparcie finansowe w okresie Świąt Wielkanocy i Bożego Narodzenia, pobyt dzieci w przedszkolach i żłobkach, zakup podręczników szkolnych dla dzieci, wypoczynek pracowników i ich dzieci.

Kasa Krajowa prowadzi także Pracowniczy Program Emerytalny (dalej zwany PPE). W ramach PPE Kasa Krajowa w 2022 r. finansowała i odprowadzała na rzecz pracowników, którzy przystąpili do PPE, składkę podstawową na poziomie 3,5 %. Podmiotem zarządzającym środkami PPE jest SALTUS TU na Życie S.A.

Dział VII. System kontroli wewnętrznej.

W Kasie Krajowej w okresie sprawozdawczym funkcjonował system kontroli wewnętrznej, którego celem było wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniając się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Kasy Krajowej, wiarygodności prowadzonej sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz rekomendacjami nadzorczymi.

System kontroli wewnętrznej obejmował:

1. mechanizmy kontroli uwzględniające wszystkie poziomy w Strukturze Organizacyjnej Kasy Krajowej;

2. komórkę ds. zapewnienia zgodności, której zadaniem było zapewnienie zgodności działalności Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych;
3. komórkę audytu wewnętrznego, której zadaniem było regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności działalności Kasy Krajowej, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Kasa Krajowa posiada odpowiednie regulacje systemu kontroli wewnętrznej, opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd Kasy Krajowej. Zarząd Kasy Krajowej identyfikował i monitorował efektywność mechanizmów kontrolnych, które były dostosowane do specyfiki działalności Kasy Krajowej. Audytor Wewnętrzny oraz Kierownik Działu Compliance opierali swoją działalność na planach rocznych, których podstawą była ocena poszczególnych procesów służąca identyfikacji podwyższonego ryzyka i wspomagająca określanie priorytetów realizacji zadań.

Rada Nadzorcza i Zarząd Kasy Krajowej otrzymywały regularnie sprawozdania i informacje z przeprowadzonych audytów oraz z zakresu compliance. Audytor Wewnętrzny oraz Kierownik Działu Compliance mieli zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Radą Nadzorczą oraz Zarządem Kasy Krajowej oraz możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.

Zgodnie z *Procedurą przekazywania informacji zarządczej w Kasie Krajowej* Kierownik Działu Compliance przekazywał raporty z zakresu compliance na każde planowe posiedzenie Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz w miesiącu na posiedzenie Zarządu. Ryzyko braku zgodności w Kasie Krajowej Dział Compliance klasyfikuje *en bloc* na dzień 31 grudnia 2022 r. jako ryzyko niskie, z uwagi na stosowane w Kasie Krajowej mechanizmy kontrolne.

Zgodnie z zatwierdzonym *Planem audytu wewnętrznego w Kasie Krajowej na 2022 rok*, do dnia 31 grudnia 2022 r. przeprowadzono 8 z 8 zaplanowanych badań audytowych zapewniających oraz jedno zadanie doradcze. Przeprowadzone audyty wskazują, iż procesy objęte audytem w 2022 r. w Kasie Krajowej funkcjonowały prawidłowo. Poziom dojrzałości wszystkich audytowanych obszarów oceniony został jako zarządzany o niskim poziomie ryzyka.

Dział X. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2022 – realizacja założeń budżetowych

Według danych na koniec 2022 r. Kasa Krajowa wygenerowała zysk brutto w kwocie 8.690,8 tys. zł, wobec planowanego w budżecie na poziomie 17.149,8 tys. zł. Zrealizowany wynik finansowy brutto jest o -8.458,9 tys. zł niższy niż planowano w budżecie (prezentacja budżetu na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej kasy Oszczędnościowo-Kredytowej).

Na koniec 2022 r. wynik finansowy netto Kasy Krajowej ukształtował się na poziomie 6.427,0 tys. zł, wobec planowanego w budżecie na poziomie 12.814,3 tys. zł. Zrealizowany wynik finansowy netto jest niższy niż planowano w budżecie, tj. o -6.387,3 tys. zł.

Wartość sumy bilansowej Kasy Krajowej w 2022 zmniejszyła się o 40,7 mln zł do poziomu 2,36 mld zł.

Jednym z głównych czynników mających wpływ na niższy wynik finansowy był *zrealizowany wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych netto*, który osiągnęły poziom -21.261,1 tys. zł wobec planowanego na poziomie 4.110,0 tys. zł tj. niższy od założeń budżetowych o -25.371,1 tys. zł. Na wynik ten niekorzystnie wpłynęły takie czynniki jak agresja Rosji na Ukrainę, zaś w Polsce gwałtowny wzrost inflacji, co w połączeniu z osłabioną skutkami pandemii COVID gospodarką doprowadziło do gwałtownego spadku koniunktury na rynkach światowych i przeceny zarówno na rynkach akcji, jak i instrumentów dłużnych a w wyniku tych okoliczności spadku wartości papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego Kasy Krajowej. Pozytywny wpływ na wynik miały wyższe przychody odsetkowe (23.820,8 tys. zł ponad plan), które były między innymi konsekwencją wzrostu stóp procentowych. Koszty odsetkowe osiągnęły poziom 38.010,6 tys. zł i były wyższe od planowanych o 13.752,0 tys. zł, tj. o 56,69%. Wyższe koszty odsetkowe były wynikiem kwotowań lokat negocjowanych dla kas, oraz zwiększonego oprocentowania wyemitowanych obligacji Kasy Krajowej oraz pożyczki TUW w związku ze wzrostem rynkowych stóp procentowych. W 2022 roku zanotowano wzrost salda lokat funduszy własnych o ok 50 mln i spadek salda rezerwy płynnej o ok. 100 mln. Dużemu zwiększeniu o ok. 150 mln zł rok do roku uległo saldo lokat negocjowanych. Średnioważony koszt lokat SKOK wyniósł ok 2,55% na koniec grudnia 2022 roku.

Fundusz z aktualizacji wyceny (FAW) obligacji skarbowych oraz obligacji COVID-19 brutto (niezrealizowany wynik) na koniec IVQ 2022 wyniósł -4.293,16 tys. zł i uległ obniżeniu z uwagi na spadek cen ww. obligacji.

Celem działań inwestycyjnych Kasy Krajowej w 2022 r. było budowanie wyniku odsetkowego, liczonego łącznie z wynikiem z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych netto, przy założeniu dostosowywania struktury aktywów i pasywów finansowych do aktualnego poziomu stóp procentowych i sytuacji na rynkach finansowych. Kasa Krajowa w swojej polityce inwestycyjnej uwzględniała ryzyko zmian stóp procentowych, będących np. efektem

nieoczekiwanych zdarzeń w otoczeniu gospodarczym i politycznym. Dużym problemem, z jakim Kasa Krajowa musiała się mierzyć w okresie sprawozdawczym, to spadek cen obligacji Skarbu Państwa i obligacji COVID w wyniku zaostrzenia polityki monetarnej Rady Polityki Pieniężnej.

Najważniejsze działania, które zmierzały do dostosowania i optymalizacji portfela aktywów finansowych, to:

- utrzymanie portfela obligacji skarbowych, przy jednoczesnej zmianie ich struktury, biorąc pod uwagę zmiany stóp procentowych;
- utrzymanie obligacji komercyjnych, przy jednoczesnym szukaniu dobrej okazji do redukcji portfela CI FIZ;
- obserwowanie rynku lokat i rachunków bankowych z uwagi na rosnące oprocentowanie tej klasy aktywów.

Po stronie pasywnej, tj. depozytów kas, głównym celem było utrzymanie oraz stopniowa odbudowa salda depozytów kas, ze szczególnym uwzględnieniem lokat stanowiących fundusz kredytowo-inwestycyjny tj. wszystkich lokat poza lokatami rezerwy płynnej.

Zaznaczyć też należy, że istotnie, o blisko 5 mln zł w porównaniu z założeniami w budżecie, obniżono koszty działania. Niższe koszty działania dotyczą przede wszystkim kosztów usług obcych w związku z niezrealizowanymi projektami inwestycyjnymi oraz oszczędnościami w zakresie usług doradczych, informatycznych i reklamowo – promocyjnych.

Wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 3,1 mln zł i był niższy od zabudżetowanego o -200,0 tys. zł. Na ten wynik składały się transakcje przelewowe, kartowe oraz zapytania do Biura Informacji Kredytowej. Wynik z tytułu prowizji i opłat różnił się od zaplanowanego o -6,12%.

Dział XI. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2023.

Przewiduje się, że na osiągnięcie przez Kasę Krajową zaplanowanego wyniku finansowego w roku 2023 roku, będą miały wpływ następujące czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne, które uwzględniono w procesie przygotowania budżetu:

1. Wzrost rentowności rynku skarbowych papierów wartościowych w ślad za wzrostem stóp procentowych, które stanowią największą pozycję aktywów Kasy Krajowej i generują największą część przychodów z inwestycji finansowych,
2. Prowadzenie polityki inwestycyjnej, mającej na celu wybór najbardziej optymalnych instrumentów dostępnych na rynku, w granicach określonych przez przepisy art. 38, 55 ust. 3 i 56 ustawy o skok, dzięki której możliwe będzie osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu przy akceptowalnym poziomie ryzyka,
3. Ustabilizowanie się sytuacji kas, w tym w szczególności zatrzymanie spadku sumy bilansowej sektora kas i poprawa wyników finansowych uzyskiwanych przez kasy,
4. Wzrost akcji depozytowej SKOK skutkujący pośrednim wzrostem pasywów Kasy Krajowej;
5. Ograniczenie i monitorowanie wysokości ponoszonych kosztów, w szczególności związanych z realizacją nowych przedsięwzięć biznesowych.

Na potencjalne zmniejszenie wyniku mogą wpływać takie okoliczności, jak:

1. Wysoki poziom inflacji,
2. Kontynuacja konfliktu zbrojnego na Ukrainie,
3. Wpływ wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie zwrotu części prowizji kredytowych od przedterminowo spłaconych kredytów,
4. Niestabilność rynków finansowych (krajowych i globalnych),
5. Wzrost poziomu ryzyka operacyjnego instrumentów inwestycyjnych w związku z niepewnością sytuacji makroekonomicznej gospodarki polskiej i globalnej,
6. Ryzyka polityczne (zmiana fundamentów polityki nowego prezydenta USA, wpływ Chin na gospodarkę światową, ryzyko trwałego pominięcia Europy jako istotnego partnera handlowego dla USA i Chin),
7. Kształtowanie polityki pieniężnej przez Radę Polityki Pieniężnej.
8. Wzrost wysokości deficytu budżetowego,
9. Wystąpienie osłabienia złotego,
10. Zmiany przepisów podatkowych i innych mających wpływ na Kasę Krajową,
11. Dalsza nadpłynność sektora finansowego i obniżenie stawek kwotowania depozytów dla klientów instytucjonalnych do poziomu nieakceptowalnego przez Kasę Krajową,
12. Pogorszenie kondycji finansowej gospodarstw domowych w związku z wysokim poziomem inflacji,
13. Wzrost należności przeterminowanych w całym sektorze instytucji kredytowych, co znajdzie odzwierciedlenie w sytuacji SKOK, a tym samym Kasy Krajowej,
14. Konkurencja ze strony pozostałych podmiotów rynku usług finansowych w związku z wdrożeniem Dyrektywy PSD2,
15. Ryzyko konieczności zawiązania odpisów aktualizujących na pomoc udzieloną ze środków pochodzących z pożyczki Saltus TUW lub obligacji wyemitowanych przez Kasę Krajową,

16. Niekorzystne rozstrzygnięcia sporów sądowych.

Dział XII. Ocena realizacji Kierunków działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2020-2022.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej w dniu 3 grudnia 2019 r. przyjęło Kierunki działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2020-2022, zakreślając trzy zasadnicze cele dla Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej:

1. Podniesienie konkurencyjności usług świadczonych przez Kasy przy jednoczesnym zachowaniu ich zakresu i charakteru - Kasy powinny nadal być podmiotami dostarczającymi prostych i czytelnych dla odbiorcy usług finansowych, zaspokajających jego podstawowe potrzeby finansowe.
2. Rewitalizacja idei SKOK dla przypomnienia i spopularyzowania sposobu podejścia do świadczenia usług finansowych typowego dla unii kredytowych na całym świecie - nie dla zysku, nie dla filantropii lecz dla dobra wspólnego. Afirmacja spółdzielczego charakteru działalności.
3. Poprzez dążenie do zmiany ustawy o skok, zredefiniowanie funkcji Kasy Krajowej, aby lepiej i pełniej wpisywała się w realizację oczekiwań adresowanych do niej przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe oraz w szerszym zakresie była zdolna do stabilnego finansowania realizacji swoich zadań.

Rok 2022 był ostatnim rokiem realizacji celów opisanych w *Kierunkach działalności i zasadach rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2020-2022*. W ramach realizacji planu przewidziano m.in. przeprowadzanie cyklicznych konferencji w formule „Forum Produktowego SKOK”. W 2022 roku zorganizowano spotkania, na których przekazywano informacje dotyczące bieżącej sytuacji sektora SKOK w obszarze transakcyjnym, prezentowano informacje o planach i projektach podejmowanych w celu poszerzenia i rozwijania oferty usług świadczonych przez SKOKi. Na każde Forum zapraszano również firmy i instytucje współpracujące z systemem SKOK lub zainteresowane nawiązaniem współpracy. Przeprowadzono również duży projekt koncepcyjno – szkoleniowy, w którym wspólnie z przedstawicielami Kas opracowano pomysł nowego produktu opartego o rachunek bieżący – konto ponadczasowe. Pomysł opiera się na wykorzystaniu posiadanych zasobów do zaoferowania rachunku w nowej odsłonie i powiązanego z różnymi usługami i narzędziami cyfrowymi. Opracowano również kompleksową akcję reklamową dla tego konta wraz z projektami materiałów. Koncepcja akcji reklamowej została oparta o pomysł rewitalizacji głównych wartości z misji SKOK. Jednocześnie prowadzone były liczne szkolenia warsztatowe dla pracowników sprzedaży w Kasach celem podniesienia umiejętności komunikacyjnych i sprzedażowych. Kasa Krajowa prowadziła również systematycznie działania ukierunkowane na pozytywne kształtowanie otoczenia prawnego SKOK. Powyżej przedstawiono tylko część podejmowanych inicjatyw. Podkreślenia wymaga fakt, iż Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej przyjmując nowe Kierunki działania i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej na lata 2023 – 2025 podtrzymało te same cele wskazując dodatkowo nowe sposoby ich realizacji.

Dział XIII. Raport dotyczący ryzyka.

W 2022 r. odbyły się dwa spotkania Komitetu ds. Ryzyka w Kasie Krajowej. Do głównych zadań Komitetu należy ocena ryzyk, na które narażona jest Kasa Krajowa, przedstawianie wniosków oraz wydawanie rekomendacji Zarządowi Kasy Krajowej, w związku z dokonaną oceną. W ramach prac tego Komitetu dokonywana jest także ocena klasyfikacji danego ryzyka pod względem jego istotności. Ponadto do zadań Komitetu należy: wspieranie Inspektora ds. zarządzania ryzykiem w pracach dotyczących polityki, procedur i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem oraz inicjowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, oceny i monitorowania ryzyka. W roku 2023 planowane jest dalsze doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Zidentyfikowano poniższe ryzyka w działalności Kasy Krajowej:

1. **Ryzyko utraty reputacji.** Ryzyko utraty reputacji definiowane jest jako ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Kasy Krajowej przez klientów, kontrahentów, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną. W przypadku działalności Kasy Krajowej z uwagi na specyfikę jej konstrukcji, ryzyko reputacji materializuje się głównie w przypadku negatywnych publikacji na temat spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, co także skutkuje negatywnym wizerunkiem zarówno Kasy Krajowej jak i całego sektora SKOK. Celem ograniczenia ryzyka, prowadzony jest bieżący monitoring publikacji prasowych dotyczących Kasy Krajowej oraz SKOK, a także sytuacji w kasach. W Kasie Krajowej funkcjonuje stanowisko Rzecznika Prasowego, którego celem jest m.in. prezentowanie stanowiska Kasy Krajowej dotyczących sytuacji Kasy Krajowej oraz SKOK, udzielanie odpowiedzi na zapytania kierowane od mediów, przygotowywanie materiałów i informacji do publikacji.
2. **Ryzyko operacyjne.** Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest bieżące utrzymywanie poziomu ryzyka operacyjnego na dopuszczalnym poziomie, niezagrażającym prowadzonej działalności Kasy Krajowej. Kasa

Krajowa posiada odpowiednie procedury oraz Centrum Zapasowe umożliwiające kontynuację prowadzonej działalności w kluczowych obszarach związanych z prowadzeniem rozliczeń członków SKOK oraz składaniem zapytań kredytowych. W Kasie Krajowej zostały także wdrożone plany awaryjne służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą zaszkodzić funkcjonowaniu organizacji. W ramach procedury, przeprowadzono test planu ciągłości działania w Kasie Krajowej. Opracowano raport z analizy ryzyka operacyjnego, bezpieczeństwa informacji i plan postępowania z ryzykiem w Kasie Krajowej. W ramach ryzyka operacyjnego Kasa Krajowa identyfikuje następujące istotne ryzyka: ryzyko technologiczne i techniczne, ryzyko prawne, ryzyko prania pieniędzy, ryzyko bezpieczeństwa oraz ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania).

3. **Ryzyko płynności.** Celem zarządzania ryzykiem płynności jest ograniczanie ryzyka nie wywiązania się Kasy Krajowej z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem płynności są między innymi: codzienne, bieżące monitorowanie pozycji płynności finansowej Kasy Krajowej, rejestrowanie z jednej strony kwot i terminów zapadalności aktywów oraz kwot i terminów wymagalności pasywów. Z zestawienia pozycji aktywów i pasywów powstaje mapa płynności, pokazująca saldo przepływów pieniężnych w bieżącym dniu oraz w kolejnych dniach w przyszłości.
4. **Ryzyko kredytowe.** Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizowanie ryzyka wystąpienia potencjalnej straty związanej z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania. W ramach ryzyka kredytowego Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko portfela kredytów standardowych, portfela papierów dłużnych oraz portfela depozytów. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem kredytowym są:
 - rozdzielenie funkcji analitycznych od decyzyjnych;
 - badanie zdolności dłużników do wywiązania się zobowiązań;
 - wymóg ustanawiania adekwatnych zabezpieczeń;
 - określenie poziomów decyzyjnych w przypadku inwestycji finansowych;
 - wyznaczanie limitów inwestycyjnych;
 - systematyczne monitorowanie spłat zobowiązań.
5. **Ryzyko cen instrumentów.** Celem zarządzania ryzykiem cen instrumentów jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych. Głównymi czynnikami wpływającymi na występowanie ryzyka cen instrumentów są:
 - sytuacja makroekonomiczna;
 - poziomy stóp procentowych w Polsce i na świecie;
 - poziomy stawek rynkowych jak np. WIBID, WIBOR;
 - sytuacja płynnościowa sektora bankowego w Polsce;
 - podaż i popyt na rynkach giełdowym, papierów wartościowych, itp.

Główne metody zarządzania i ograniczania ryzyka cen instrumentów polegają na odpowiednim doborze portfela instrumentów finansowych i odpowiednim kształtowaniu struktury aktywów i pasywów.

6. **Ryzyko stopy procentowej.** Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych. W ramach ryzyka stopy procentowej, Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko opcji klienta.

Głównymi metodami zarządzania ryzykiem stopy procentowej są między innymi:

- polityka cenowa Zarządu Kasy Krajowej w zakresie oprocentowania depozytów i kredytów dla SKOK;
- powiązanie stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, mających jednocześnie te same okresy przeszacowania;
- dopasowanie wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

W okresie sprawozdawczym, w ramach cyklicznego przeglądu, dokonano aktualizacji wewnętrznych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Dział XIV. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące.

Kasa Krajowa jest stroną pozwaną w następujących sprawach sądowych, które – niezależnie od daty wniesienia pozwu – dotyczą zdarzeń mających miejsce przed dniem bilansowym:

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. przeciwko Kasie Krajowej toczyło się 12 spraw sądowych o charakterze majątkowym: 8 spraw prowadzonych było w pierwszej instancji, 3 sprawy w drugiej instancji, w 1 sprawie

wniesiono skargę do Sądu Najwyższego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku. W 1 sprawie skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wniosła Kasa Krajowa, przy czym po dniu bilansowym skarga ta została oddalona.

Łączna wartość przedmiotu sporu w sprawach rozpoznawanych przez sądy pierwszej i drugiej instancji, tj. w sprawach, w których nie wydano prawomocnych orzeczeń, wynosiła 275.074.620,53 zł (bez odsetek), na którą składają się roszczenia:

- 1) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o zasądzenie kwoty 269.844.877,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi:
 - a) od kwoty 269.840.445,84 zł (stanowiącej - według powoda - należną BFG kwotę wolnych środków funduszu stabilizacyjnego) od dnia 24 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 4.431,90 zł (stanowiącej odsetki ustawowe za zwłokę w przekazaniu kwoty wolnych środków funduszu stabilizacyjnego w kwocie 888.814,37 zł) od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;
- 2) jednego z Banków, jako następcy prawnego jednej z Kas, o łącznej wartości przedmiotu sporu 1.209.324,42 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dni wskazanych w pozwach do dnia zapłaty – sprawy związane z zawieszeniem w okresie 2008-2009 działalności tej Kasy i ustanowieniem zarządcy komisarycznego;
- 3) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 2.567.329,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu zwrotu wkładów wniesionych na fundusz stabilizacyjny, przy czym po dniu bilansowym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lutego 2023 r. powództwo zostało prawomocnie oddalone;
- 4) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 251.236 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 marca 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu składki na fundusz reklamowo - promocyjny, przy czym po dniu bilansowym Sąd Apelacyjny w Gdańsku prawomocnym wyrokiem z dnia 10 lutego 2023 r. zasądził na rzecz powoda kwotę 161.427.00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu;
- 5) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 409.318 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu składki na fundusz reklamowo - promocyjny;
- 6) Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwot z tytułów wskazanych w pozwie, łącznie 742.298 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okresy wskazane w pozwie;
- 7) Syndyków masy upadłości dwóch Kas o zasądzenie kwot wskazanych w skargach na postanowienie referendarza sądowego z dnia 17 marca 2022 r., łącznie 50.237,25 zł, z tytułu rozliczenia kosztów sądowych.

Ponadto jeden z Banków, jako następca prawny jednej z Kas, wniósł do Sądu Najwyższego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 września 2020 r. o wartości przedmiotu zaskarżenia 16.188 zł – sprawa związana z zawieszeniem w okresie 2008-2009 działalności tej Kasy i ustanowieniem zarządcy komisarycznego.

Zgodnie z oceną pełnomocników procesowych Kasy Krajowej: 7 spraw niezakończonych wydaniem prawomocnych orzeczeń obarczonych jest wysokim ryzykiem do łącznej kwoty 563.995,67 zł, 2 sprawy niezakończone wydaniem prawomocnych orzeczeń obciążone są średnim ryzykiem do łącznej kwoty 1.100.539,84 zł, a 3 sprawy (w tym powództwo BFG) niezakończone prawomocnym orzeczeniem obciążone są niskim ryzykiem do łącznej kwoty 270.603.363,74 zł, co wskazuje na duże prawdopodobieństwo oddalenia powództw i skargi w tych sprawach.

Wysokość rezerwy minimalnej, tworzonej zgodnie z procedurą Systemu Zarządzania Jakością PR11/QP7 pn.: *Procedura tworzenia i rozwiązywania rezerw na sprawy sądowe*, przyjętą uchwałą nr 4 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 31 października 2019 r., powinna wynosić 312.885,92 zł wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., niemniej Zarząd Kasy Krajowej – mając na uwadze zawziętość i wysoki stopień skomplikowania spraw, niepewność, co do ich rozstrzygnięć w I i II instancji, a także z uwagi na stosowaną zasadę ostrożnej wyceny spraw sądowych – postanowił o utworzeniu rezerwy w wyższej wysokości, ustalając ją na poziomie 6.809.569,69 zł.

Dział XV. Ciała statutowe Kasy Krajowej.

Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.

Organem zarządzającym Kasy Krajowej, zgodnie z art. 47 pkt 3 w zw. z art. 50 ustawy o skok oraz § 35 Statutu, jest Zarząd Kasy Krajowej, który w okresie sprawozdawczym pełnił swoją funkcję w następującym składzie:

1. Pan Rafał Matusiak – Prezes Zarządu Kasy Krajowej,
2. Pani Małgorzata Gatz – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej;
3. Pan Maciej Ruczyński – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej.

Uchwałą nr 12 z dnia 14 grudnia 2022 r. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej odwołała ze stanowiska Wiceprezesa Zarządu Kasy Krajowej Pana Macieja Ruczyńskiego. Następnie uchwałą nr 13 Rada Nadzorcza oddelegowała członka Rady Nadzorczej Kasy Krajowej Pana Lecha Lamentę do pełnienia funkcji członka Zarządu.

Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.

W strukturze Kasy Krajowej funkcję organu nadzoru pełni, zgodnie z art. 47 pkt 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o skok oraz § 27 Statutu, Rada Nadzorcza, która w okresie sprawozdawczym działała w następującym składzie:

1. Pan Grzegorz Buczkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
2. Pan Lech Lamenta – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
3. Pan Dominik Bierecki – Sekretarz Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
4. Pan Bogdan Biś – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
5. Pan Janusz Ossowski – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
6. Pan Mirosław Pawełczyk – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej.

Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.

W okresie sprawozdawczym, Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, jej najwyższy organ, obradowało w dniu 30 czerwca 2022 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej przyjęło między innymi sprawozdanie finansowe Kasy Krajowej za rok 2021 i udzieliło absolutorium członkom Zarządu Kasy Krajowej oraz przyjęło dokument „Kierunki działalności i zasad rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2023-2025”.

Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej.

Ciałem opiniodawczym Zarządu, statutowanym w § 44 ust. 1 Statutu, jest Komisja Funduszu Stabilizacyjnego.

W okresie sprawozdawczym skład Komisji Funduszu Stabilizacyjnego kształtował się następująco:

1. Pan Bogumił Krzyszczak – Przewodniczący Komisji,
2. Pan Andrzej Sosnowski – Wiceprzewodniczący Komisji,
3. Pan Krzysztof Kwiatek – Sekretarz Komisji,
4. Pan Krzysztof Grabowski – Członek Komisji,
5. Pan Zbigniew Grzesiak – Członek Komisji,
6. Pan Joachim Nowak – Członek Komisji,
7. Pan Franciszek Barakowski – Członek Komisji.

Dział XVI. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.

Ze zdarzeń istotnych, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego należy wskazać:

1. Sprawy sądowe opisane w niniejszym Sprawozdaniu;
2. Upadłości amerykańskich banków Silicon Valley Bank (SVB) i Signature Bank, które stwarzają poważne ryzyko "zakażenia" całego sektora finansowego i runów na inne banki, w tym największe europejskie Credit Suisse Bank i Deutsche Bank.

Dział XVII. Podsumowanie.

Zarząd Kasy Krajowej stwierdza, że cele i zamierzenia Kasy Krajowej w roku 2022 zostały zrealizowane. Kasa Krajowa posiada pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań, a prawdopodobieństwo ziszczenia się zagrożeń dla niezakłóconego kontynuowania działalności, wskazanych we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, jest ograniczone i niewielkie. Równocześnie Zarząd wskazuje, iż wszelkie wnioski z ostatnio przeprowadzonej lustracji pełnej Kasy Krajowej zostały zrealizowane.

Członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, Komisji Planowania Strategicznego oraz członkom Zarządów i Rad Nadzorczych wszystkich spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz pozostałych instytucji działających w ramach struktury SKOK, a także pracownikom Kasy Krajowej, Zarząd Kasy Krajowej składa szczególne podziękowania za dotychczasową współpracę i wytrwałość.

Sopot, dnia 26 maja 2023 r.

.....
Rafał Matusiak
Prezes Zarządu

.....
Małgorzata Gatz
Wiceprezes Zarządu

.....
Janusz Ossowski
Członek Rady Nadzorczej
oddelegowany do pełnienia
funkcji Członka Zarządu